

ЩОДО ОБОВ'ЯЗКОВОСТІ ІНСТИТУТУ СТРАХУВАННЯ ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ АДВОКАТА: ПОЗИЦІЇ НАУКОВЦІВ

Заборовський Віктор Вікторович

доктор юридичних наук, професор,
професор кафедри цивільного права и процесу
Ужгородський національний університет

Манзюк Василь Васильович

кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри господарського права
Ужгородський національний університет

Правова природа інституту страхування цивільно-правової відповідальності адвоката насамперед, що стосується доцільності як існування даного інституту загалом, так і щодо обов'язковості закріплення була неодноразово предметом нашого наукового інтересу [1; 2; 3; 4; 5; 6].

В даному випадку вважаємо за необхідне проаналізувати позиції тих науковців, які саме виходять з доцільності запровадження саме обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності адвоката. Так, заслуговує на увагу позиція А.С. Михайлової, яка досліджуючи цивільно-правове регулювання страхування професійної відповідальності адвоката вказує на те, що таке страхування створює необхідні гарантії платоспроможності адвоката в цілому [7, с. 4].

В контексті нашого дослідження, слушною є й точка зору Л.Ю. Чекмарьової, яка базується на тому, що страхування такої відповідальності повинно створити належні умови й для заняття адвокатом своєю професійною діяльністю, оскільки покликано забезпечити необхідні гарантії його платоспроможності, за умов, коли адвокатом було завдано майнової шкоди в значних розмірах, проте в нього не вистачає можливостей і засобів для відшкодування цієї шкоди. Не слід забувати, що навіть кваліфікований і досвідчений адвокат на сто відсотків не захищений від випадкових помилок у його професійній діяльності, що можуть заподіяти значної майнової шкоди інтересам клієнта) [8, с. 171]. Крім цього, необхідно врахувати й те, що навіть, якщо адвокати дотримуються найвищих стандартів професіоналізму та обслуговування своїх клієнтів, іноді клієнти можуть бути розчаровані їх роботою, не враховуючи і можливі випадки професійних помилок в діяльності адвоката [9]. На жаль, слушною є і позиція Ж.Г. Павлової, що на сьогодні далеко не всі адвокати мають високу кваліфікацію, що призводить до судових помилок, неякісного розгляду окремих категорій справ [10, с. 257].

Притримується позиції щодо необхідності обов'язкового існування інституту страхування цивільно-правової відповідальності адвоката О. Світличний, звертаючи увагу на те, що страхування цивільно-правової відповідальності адвоката повинно забезпечити кращі умови його фінансової захищеності [11].

Майже ідентичної, до вищевказаних, точки зору притримуються Т.В. Вільчик та І.І. Задоя, які необхідність обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності адвоката відповідно пов'язують з тим, що таке страхування повинно мінімізувати можливі негативні наслідки у разі притягнення адвоката до відповідальності [12, с. 303] (слід врахувати, що йдеться саме про цивільно-правову відповідальність), оскільки спрямоване на полегшення тягара можливої відповідальності адвоката [13, с. 274].

Все це дає можливість погодитися з позицією науковців про те, що страхування цивільно-правової відповідальності адвоката спрямоване в тому числі й на те, щоб створити належні умови здійснення адвокатом своєї діяльності на професійній основі. А можливість вільно займатися своєю професійною діяльністю, як вміло зазначає Н.О. Обловацька, має безпосереднім наслідком підвищення якості юридичного обслуговування адвокатом своїх клієнтів [14, с. 28].

Література:

1. Заборовський В.В. Страхування цивільно-правової відповідальності адвокатів в Україні: обов'язкове чи добровільне? *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право.* 2017. Вип. 43. Т. 2. С. 194-198.

2. Бисага Ю.М., Заборовський В.В. Деякі проблемні питання механізму страхування цивільно-правової відповідальності адвокатів в Україні. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право.* 2017. Вип. 44. Т. 2. С. 136-140.

3. Заборовський В.В. Страхування цивільно-правової відповідальності адвоката: загальні положення. *Конституційно-правове будівництво на зламі епох: пошуки оптимальних моделей: матеріали міжнародної науково-практичної конференції присвяченої 30-тій річниці з дня проголошення незалежності України (м. Ужгород, 23 серпня 2021 р.).* Ужгород: Ужгородський національний університет, 2021. С. 98-102.

4. Заборовський В.В. Доцільність запровадження інституту страхування цивільно-правової відповідальності адвоката через призму необхідності відстоювання інтересів його клієнт. *Правові, економічні та соціокультурні засади регулювання суспільних відносин: сучасні реалії та виклики часу: збірник матеріалів III Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Полтава, 7-8 грудня 2021 р.).* Полтава: ПНЕП, 2022. С. 28-30.

5. Заборовський В.В. Деякі проблемні питання притягнення адвоката до цивільно-правової відповідальності за умови її страхування. *Актуальні проблеми судового права: матеріали Міжнародної конференції (м. Харків, 23 квітня 2021 р.).* Харків: Право, 2021. С. 461-464.

6. Заборовський В.В. Доцільність запровадження інституту страхування цивільно-правової відповідальності адвоката: міжнародні стандарти та досвід зарубіжних країн. *Права людини як індикатор розвитку сучасної держави: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції* (м. Київ, 13 грудня 2021 року). Київський національний університет імені Тараса Шевченка. Київ: «Видавництво Людмила», 2021. С. 152-154.

7. Михайлова А.С. Гражданско-правовое регулирование страхования профессиональной ответственности адвокатов по законодательству Российской Федерации: автореф. дис. на соиск. научн. степ. канд. юрид. наук: спец. 12.00.03. М., 2011. 25 с.

8. Чекмарьова Л.Ю. Обов'язкове страхування професійної відповідальності адвоката: доцільність запровадження. *Творчий шлях вченого: до 80-річчя професора В.В. Долежана: матер. кругл. столу* (м. Одеса, 04 травня 2018 р.). Одеса: Юридична література, 2018. С. 171-173.

9. Mak A. Professional Liability Insurance for Lawyers: How does it work? 2019, July 18. URL: <https://advisorsmith.com/lawyers/professional-liability-insurance-for-lawyers/>

10. Павлова Ж.Г. Теоретико-правовые основы обязательного страхования профессиональной ответственности адвоката. *Вестник Северо-Кавказского гуманитарного института*. 2018. № 1 (25). С. 256-263.

11. Світличний О. Страхування професійної відповідальності адвокатів в Україні. *Юридична газета. Online*. 2017. № 45. URL: <https://yur-gazeta.com/publications/practice/inshe/strahuvannya-profesinyoi-vidpovidalnosti-advokativ-v-ukrayini.html>

12. Вільчик Т.Б. Адвокатура як інститут реалізації права на правову допомогу: порівняльно-правовий аналіз законодавства країн Європейського Союзу та України: дис. ... докт. юрид. наук: 12.00.10. Харків, 2016. 490 с.

13. Задоя І.І. Страхування професійної відповідальності адвокатів: зарубіжний досвід та перспективи в Україні. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Юридичні науки*. 2014. Вип. 4. Т. 2. С. 273-277.

14. Обловацька Н.О. Страхування професійної відповідальності адвокатів України. *Адвокат*. 2010. № 9 (120). С. 26-30.